

Ángel Fernández Artime
VRHOVNI PREDSTOJNIK SALEZIJANCEV

SANJE, KI PREBUJAJO SANJE

Srce, ki volkove spreminja v jagnjeta

VEZILO 2024

salve

Ángel Fernández Artime
VRHOVNI PREDSTOJNIK SALEZIJANCEV

VEZILO 2024

**SANJE,
KI PREBUJAJO SANJE**
Srce, ki volkove spreminja v jagnjeta

PREVOD
Marjan Lamovšek, SDB

salve

V času mojega službovanja kot vrhovnega predstojnika sem videl, da je vezilo eden najlepših darov, ki jih don Bosko in njegovi nasledniki vsako leto ponudijo celotni salezijanski družini. Je pripomoček za skupno hojo in kapilarno dosega najbolj oddaljene kraje, hkrati pa posameznim stvarnostim pušča svobodo, da sprejmejo, vključijo in okrepijo, kar je predlagano za pot, lastno posameznim vzgojno-pastoralnim skupnostim.

Leta 2024 bomo praznovali drugo stoletnico »sanjskega videnja, ki ga je imel Janezek med devetim in desetim letom starosti v hiši v Becchi«¹ leta 1824: *sanje pri devetih letih*.

Menim, da je dvestoletnica sanj, ki so »pogojevale celoten don Boskov način življenja in razmišljanja. Še zlasti pa način čutenja Božje navzočnosti v življenju vsakega posameznika in v zgodovini sveta«,² si zasluži, da se postavi v središče vezila, ki bo usmerjala vzgojno-pastoralno leto celotne salezijanske družine. Lahko ga prevzamemo in poglobimo v evangelizacijskem poslanstvu, vzgojnih posegih in dejavnostih socialne promocije, ki so v vseh delih sveta umeščeni v skupine naše družine, ki ima v don Bosku svojega navdihujočega očeta.

---

¹ F. MOTTO, *Il sogno dei nove anni. Redazione, storia, criteri di lettura*, v: *Note di pastorale giovanile* 5 (2020), 6.

² P. STELLA, *Don Bosco nella storia della religiosità cattolica. 1. Vita e opere*, LAS, Roma 1979, 31s.

»Na tem mestu bi rad spomnil na ‚sanje pri devetih letih‘. Pravzaprav se mi zdi, da ta avtobiografska stran ponuja preprosto, a hkrati preroško predstavitev don Boskovega duha in poslanstva. V njej je opredeljeno področje delovanja, ki mu je bilo zaupano: mladi; naveden je cilj njegovega apostolskega delovanja: z vzgojo jim omogočiti osebno rast; ponujena je vzgojna metoda, ki se bo izkazala za učinkovito: preventivni sistem; predstavljeno je obzorje, v katerem se giblje vse njegovo in naše delo: čudoviti Božji načrt, ki pred vsemi drugimi in bolj kot vsi drugi ljubi mlade«. ³ Tako je zapisal Pascual Chávez Villanueva, upokojeni vrhovni predstojnik ob koncu svoje razlage vezila 2012, ki je bilo dano salezijanski družini za prvo leto v triletni pripravi na dvestoletnico (leto 2015) don Boskovega rojstva.

To besedilo je čudovita sinteza, ki predstavlja bistvo sanj pri devetih v njihovi preprostosti in preroškosti, v njihovi karizmatični in vzgojni vrednosti. Gre za simbolične sanje, ki jih bomo v tem letu skušali še bolj približati srcu in življenju celotne don Boskove družine. To so sanje, »zelo znano sanjsko videnje, ki še vedno predstavlja pomemben steber, skoraj ustanovni mit v podobi salezijanske družine«, ⁴ ki vsekakor zahteva kontekstualizacijo in kritično pozornost – kar je storil sam don Bosko in kar so opravili naši strokovnjaki za salezijansko zgodovino –, da bi lahko ponudili njegovo tolmačenje in podali aktualno, življenjsko in eksistencialno razlago. Nedvomno gre za sanje, ki jih je don Bosko ohranil v mislih in srcu vse svoje življenje, kot sam izjavlja: »V tisti starosti sem imel sanje, ki so ostale globoko vtisnjene v mojih mislih

---

³ CHÁVEZ V., *Spoznajmo in posnemajmo don Boska, naj mladi postanejo poslanstvo našega življenja*, v: ACG 412 (2012), 35–36.

⁴ F. MOTTO, *n.d.*, 6.

vse moje življenje«. ⁵ Gre torej za sanje, ki so bile prisotne v njem in na celotni poti salezijanske družbe vse do danes in ki nedvomno dosežejo vso našo salezijansko družino.

Pri Rinaldiju ob prvi stoletnici sanj beremo: »Vsebi-na sanj je dejansko tako pomembna, da si moramo ob tej stoletnici naložiti dolžnost, da jo poglobimo z bolj vztrajnim premišljevanjem vsake podrobnosti in da velikodušno uresničujemo njen nauk, če hočemo zaslužiti ime pravih don Boskovih sinov in popolnih salezijancev«. ⁶ Intenzivno doživljamo izredni dogodek te druge stoletnice, ki bo nedvomno imel številne izraze po vsem salezijanskem svetu. Naj bo izraz vsega tega najbolj slavnostni, praznični in tudi najgloblji trenutek v upajoči reviziji našega življenja, da bi mladim predložili pogumne predloge, jim pomagali sanjati »velike sanje« s prepričanostjo v navzočnost Gospoda Jezusa in »z roko v roki« z Učiteljico, Gospo, našo Materjo.

---

⁵ G. BOSCO, *Memorie dell'Oratorio di S. Francesco di Sales dal 1815 al 1855*, v: ISTITUTO STORICO SALESIANO, *Fonti salesiane 1. Don Bosco e la sua opera*, LAS, Roma 2014, 1176.

⁶ Prim. F. RINALDI, Lettera circolare pubblicata su ACS Anno V - N. 26 (24 Ottobre 1924), 312-317.

1. »IMEL SEM SANJE ...«

Zelo posebne sanje

Tako je pred dvesto leti je imel Janezek Bosko sanje, ki so ga »zaznamovale« do konca življenja; sanje, ki so v njem zarisale neizbrisno sled in katerih pomen je v celoti razumel šele ob koncu svojega življenja. Glejte torej sanje, ki jih je pripovedoval sam don Bosko po kritični izdaji Antonia da Silva Ferreire, od katere odstopamo le z dvema majhnima različicama.⁷

[Začetni okvir] Pri teh letih sem sanjal sanje, ki so se mi globoko vtisnile v spomin do konca življenja.

[Videnje dečkov in Janezovo posredovanje] V spanju se mi je zdelo, da sem blizu dóma na zelo prostranem dvorišču, kjer je bila zbrana množica otrok, ki so se zabavali. Nekateri so se smejali, drugi so se igrali, nemalo pa jih je preklinjalo. Ko sem slišal kletvine, sem se takoj vrgel mednje ter jih s pestmi in besedami utišal.

[Pojav častitljivega moža] Tisti trenutek se je pojavil plemenito oblečen častitljiv mož zrelih let. Vsega je pokrival bel plašč, vendar je bil njegov obraz tako svetel, da ga nisem mogel motriti. Poklical me je po imenu in mi naročil, naj se postavim na čelo teh otrok, ter dodal naslednje besede: »Ne s pretepanjem, ampak s krotkostjo in ljubeznijo boš moral pridobiti te svoje prijatelje. Zato se takoj loti poučevanja o grdosti greha in dragocenosti kreposti«. Zmeden in prestrašen sem dodal, da sem ubog in neveden otrok,

---

⁷ G. Bosco, *Memorie dell'oratorio di san Francesco di Sales dal 1815 al 1855*, v: ISTITUTO STORICO SALESIANO, (uvod in zgodovinske opombe uredil A. da Silva Ferreira), *Fonti*, series prima, 4. marec 1991. Prim. A. Bozzolo, *Il sogno dei nove anni, 3.1 Struttura narrativa e movimento onirico* v: A. Bozzolo (ur.), *I sogni di Don Bosco. Esperienza spirituale e sapienza educativa*, LAS-Roma, 2017, str. 235.

ki tem mladeničem ni sposoben govoriti o veri. V tistem trenutku so fantje prenehali s prepiri, kričanjem in prekli-
njanjem ter se vsi zbrali okoli tistega, ki je govoril.

[*Dialog o identiteti lika*] Skorajda nevede sem dejal »Kdo ste vi,« in pristavil, »da mi zapovedujete nekaj nemogočega?« »Prav zato, ker se ti zdijo take stvari nemogoče, jih moraš omogočiti s poslušnostjo in pridobivanjem znanja.« »Kje in kako naj si pridobim znanje?« »Dal ti bom učiteljico in pod njenim vodstvom lahko postaneš moder, brez česar vsaka modrost postane neumnost.« »Kdo pa ste vi, ki tako govorite?« »Jaz sem sin tiste, ki te jo je tvoja mati naučila pozdravljati trikrat na dan.« »Moja mati mi pravi, naj se brez njenega dovoljenja ne družim s tistimi, ki jih ne poznam, zato mi povejte svoje ime.« »Po mojem imenu vprašaj mojo Mater.«

[*Pojav ženske veličastnega videza*] V tistem trenutku sem ob njem zagledal žensko veličastnega videza, oblečeno v plašč, ki je sijal z vseh strani, kot bi bila vsaka njegova točka sijoča zvezda. Ker sem postajal vse bolj zmeden v svojih vprašanjih in odgovorih, me je pozval, naj se ji približam, ta pa me je milostno prijela za roko in »poglej,« je rekel. Ko sem pogledal, sem videl, da so vsi tisti otroci pobegnili, namesto njih pa sem videl množico otrok, psov, mačk, medvedov in nekaj drugih živali. »Tukaj je tvoje polje, tukaj moraš delati. Postani ponižen, močan, krepak; in kar sedaj vidiš pri teh živalih, boš ti naredil za moje otroke. Potem sem povzdignil pogled in glej, namesto divjih živali se je pojavilo toliko krotkih jagnjet, ki so skakali naokoli in blejali, kot da bi se hoteli poveseliti s tistim moškim in gospo. Takrat sem, še vedno v spanju, začel jokati in ga prositi, naj mi pove tako, da bom razumel, saj mi ni bilo jasno, kaj naj vse to pomeni. Nato mi je položila roko na glavo in rekla: »Ob svojem času boš vse razumel.«

[*Sklepni okvir*] Nato me je zbudil hrup in vse je izginilo. Bil sem osupel. Zdelo se mi je, da me od udarcev bolijo roke, da me od prejetih udarcev boli obraz; potem pa so me ta oseba, ta ženska, stvari, ki jih je rekla, in stvari, ki sem jih slišal, tako zaposlile, da tisto noč nisem mogel več zaspati. Zjutraj sem o sanjah brž povedal najprej bratoma, ki sta se smejala, nato še mami in babici. Vsak si je sanje razlagal po svoje. Brat Jožef je rekel: »Postal boš varuh koz, ovac ali drugih živali. Moja mati: »Kdo ve, ali ne boš postal duhovnik. Anton pa s suhim tonom: »Morda boš postal poglavar razbojnikov«. Toda moja babica, ki ni vedela veliko o teologiji in je bila popolnoma nepismena, je podala svojo končno sodbo, rekoč: »Ne oziraj se na sanje«. Bil sem babičinega mnenja, vendar si teh sanj nikoli nisem mogel izbiti iz glave. Stvari, ki jih bom povedal v nadaljevanju, jim bodo dale nekaj pomena. Vedno sem o vsem molčal; moji sorodniki se za to niso zmenili. Ko pa sem leta 1858 odšel v Rim, da bi s papežem govoril o salezijanski družbi, me je prisilil, da sem mu natančno povedal vse stvari, ki so imele celo samo videz nadnaravnega. Takrat sem prvič pripovedoval o sanjah, ki sem jih imel, ko sem bil star devet, deset let. Papež mi je naročil, naj jih dobesedno zapišem in jih dam v spodbudo sinovom Družbe, ki je bila tudi namen tega potovanja v Rim.

Iste sanje so se v don Boskovem življenju večkrat ponovile in on sam, ki nam je v svojih *Spominih* lastnoročno zapisal o prvem dogodku, katerega dvestoletnico zdaj praznujemo, večkrat pripoveduje, kaj je sanjal toliko let pozneje. Dejansko sanje pri devetih niso osamljene, ampak sodijo v dolgo in dopolnjujoče se zaporedje sanjskih epizod, ki so spremljale don Boskovo življenje. On sam poveže med seboj tri temeljne sanje: sanje iz leta 1824 (v Becchiju), sanje iz leta 1844 (v cerkvenem konviktu) in sanje iz leta 1845 (pri markizi Barolo), v katerih so

elementi kontinuitete kot tudi novi. V sanjah vedno prepoznamo tisti prvi prizor na travniku v Becchiju, vendar z novimi podrobnostmi, odzivi, sporočili, povezanimi z življenjskimi obdobji, ki jih ne živi devetletni Janez, temveč don Bosko v polnem razvoju svojega poslanstva.

Ob neki drugi priložnosti, mnogo let pozneje, leta 1875, ko je don Bosko imel že šestdeset let, jih je sam povedal Barberisu. Takrat je don Bosko že bil priča rojstvu salezijanske družbe (18. decembra 1859), nadbratovščine Marije Pomočnice (18. aprila 1869), družbe hčera Marije Pomočnice (5. avgusta 1872) in pobožne družbe salezijanskih sotrudnikov – po prvotnem don Boskovem imenu –, ki je bila potrjena 9. maja 1876.

Ko so se te sanje pojavile zadnjič, je bil don Bosko, kot sem že dejal, zrel mož: dotlej je izkusil mnogo situacij, se soočil z mnogimi težavami in jih premagal, se tolikokrat prepričal, kako sta milost in ljubezen Device Marije delovali v njegovih fantih; videl je mnoge čudeže Previdnosti in tudi nemalo trpel. »Nekega dne boš vse razumel,« so mu prerokovale prve sanje; in leta 1887 je pri maši ob posvetitvi svetišča Srca Jezusovega v Rimu spet slišal ta glas, ki mu je odmeval v ušesih, se razjokal od veselja in jokal, ko je premišljeval o čudovitih učinkih svoje nepremagljive vere«. ⁸

---

⁸ R. ZIGGIOTTI (uredil Marco Bay), *Tenaci, audaci e amorevoli. Lettere circolari ai salesiani di don Renato Ziggiotti*, LAS, Roma 2015, 575.

2. SANJE, NA KATERE SE SKLICUJEJO VSI VRHOVNI PREDSTOJNIKI

Posebej me je presenetilo dejstvo, da so se vsi vrhovni predstojniki, z izjemo don Rua, pri katerem nisem našel nobenega navedka, sklicevali na te don Boskove sanje, ki so zaznamovale našo Družbo in salezijansko družino. Ob tej priložnosti bom uporabil čudovito raziskavo, ki jo je opravil gospod Marco Bay.⁹

Pavel Albera, don Boskov drugi naslednik, ki govori o Oratoriju Valdocco kot o don Boskovem prvem in dolgo časa edinem, omenja sanje kot skrivnostne, v katerih mu je Previdnost zaupala poslanstvo:

»Prva don Boskova ustanova, pravzaprav dolga leta edina, je bila praznični Oratorij, kakor ga je zagledal že v skrivnostnih *sanjah*, ki jih je imel pri devetih letih, in v naslednjih, ki so mu postopoma ponazarjale misel o delu, ki mu ga je zaupala Previdnost«. ¹⁰

Filip Rinaldi, don Boskov tretji naslednik, je tisti, ki ima priložnost živeti prvo stoletnico teh sanj in si prizadeva, da bi bila celotna Družba prežeta z milostjo tega dogodka. K temu spodbuja na naslednji način:

»V svoji okrožnici ob jubileju naših konstitucij sem vam,

---

⁹ Salezijanec laik Marco Bay je bil profesor na Salezijanski papeški univerzi v Rimu in je trenutno direktor Salezijanskega centralnega arhiva v Rimu (UPS). Velikodušno mi je dal v roke raziskavo, ki jo je opravil v zvezi z navedbami prejšnjih vrhovnih predstojnikov o sanjah pri devetih letih. Ob tej priložnosti bi se rad zahvalil tudi Luisu Timossiju SDB iz Centra za trajno formacijo v Quitu, in Silviu Roggii SDB, ravnatelju skupnosti bl. Zefirina Namuncurája v Rimu, za njune opombe in predloge.

¹⁰ P. ALBERA, Direzione Generale delle Opere Salesiane, *Lettere Circolari di Fr. Paolo Albera ai Salesiani*, Torino 1965, 123; 315; 339.

dragi sinovi, že omenil stoletnico don Boskovih prvih sanj in vas povabil, da o teh sanjah premišlujete in jih uresničujete (...) Skupaj preberimo, dragi prijatelji, besede, ki jih je zapisal častitljivi Oče v naš poduk v poslušnosti Jezusovemu namestniku; da, preberimo jih z velikim spoštovanjem in si besedo za besedo utrdimo v mislih, besede, ki nam po evangeljsko opisuje nadnaravni izvor, intimno naravo in posebno obliko našega poklica. Bolj ko jih beremo, bolj nov in svetlejši postaja«. ¹¹

In v tem istem pismu daje sobratom razumeti, da tako kot je bil don Bosko poklican k poslanstvu, ko je imel devet let, tako smo bili tudi mi poklicani z dobrotljivim vodstvom same Device, ki nas vodi za roko, nam kaže področje delovanja in nas na tisoč načinov spodbuja k pridobivanju darov ponižnosti, moči in zdravja. Odlično razumemo, kako se na nas nanaša neizprosno povabilo, naj bomo močni, ponižni in krepki. Povabilo, ki ga je Gospa iz sanj izročila Janezu Bosku.

»Tudi nam je bilo naročeno, naj si pod Marijinim vodstvom pridobimo sredstva, potrebna za izvajanje te metode v praksi, namreč poslušnost in znanje, kar smo v letih naše redovniške in duhovniške formacije tudi storili (ali pa še vedno počnemo). V vseh teh srečnih letih nas je blažena Devica tudi prijazno prijala za roko in nas, ko nam je nakazovala prihodnje področje našega delovanja, na vsak način spodbujala k pridobivanju ponižnosti, kreposti in zdravja, ki so lastnosti, nujno potrebne za vsakega pravega don Boskovega sina. Tudi mi bomo sčasoma videli, kako bodo množice mladih, ki so bili prej popolnoma nevedni za Božje stvari in morda že nesrečne žrtve zla, tekli razsvetljeni, ozdravljeni in veseli praznovali z Jezusom in Marijo presveto pomočnico kristjanov«. ¹²

---

¹¹ F. RINALDI, Okrožno pismo, objavljeno v ACS Leto V - No. 26 (24. oktober 1924), 312–317.

¹² *Prav tam.*

Skoraj kot spodbudo za veliko in pomenljivo praznovanje te dvestoletnice navajam Salezijanski vestnik iz časa Rinaldija, ki pripoveduje o praznovanju v Rimu, ki je potekalo v njegovi navzočnosti:

»Za sanje,« je pisal Corriere d'Italia 2. maja lani. – za idealno lepoto sanj – včeraj se je na velikem dvorišču Don Boskovih ustanov v Rimu zbralo na tisoče hrepenečih in ploskajočih duš v množici, kardinal Cagliero, častitljivi misijonar in sam don Boskov naslednik Rinaldi ter minister P. I. Pietro Fedele, da bi se z vsemi močmi duha ganljivo poklonili neprimerljivemu Učitelju, ki je v svetli ponižnosti vere hodil po svetlih poteh teh vzvišenih sanj (...) Živahen venec mladih mož, fantov in deklet, don Boskovih učencev; velika množica mož iz vseh slojev življenja – strokovnjaki, učitelji, vojaki, duhovniki – vsi zbrani v imenu blagega Učitelja.

»Pred stotimi leti (še eno sveto leto, zakaj bi pozabili?) je don Bosko kot deček sanjal sladke in skrivnostne sanje; najprej je videl skupino fantov z ulice, ki so se prepirali med seboj, preklinjali in pretepali, on pa jih je s palico skušal spraviti v red; nato je videl Gospo in Gospoda, ki sta ga vodila k drugi skupini, k živalim, tokrat psom in mačk, ki so se tudi prepirale – vendar so se na skrivnostni znak onih dveh spremenili v čredo mirnih jagnjet.«

»Po stotih letih so te sanje postale resničnost – veličastna, razburljiva, grandiozna; – to je čudežna zgodba, ki že zavezuje usodo milijonov bitij v šolah, misijonih, v življenju, v molitvi, v upanju; vseh bitij, ki so pozdravljala in pozdravljajo don Boska, največjega in najsvetejšega učitelja življenja, ki sta ga Cerkev in Italija dali svetu v našem stoletju.«¹³

Peter Ricaldone, don Boskov četrti naslednik, vidi seme prazničnega oratorija in celotnega salezijanskega

---

¹³ Spomin na »sanje«, v: BS Anno XLIX, 6 (junij 1925), 147.

dela v sanjah, ki jih je imel Janez pri devetih letih. Sledilo je še veliko drugih stopenj, pravi Ricaldone, veliko postaj romanja, preden je prišel k Pinardiju, v svojo deželo.

»Ni dvoma, da je prvo seme prazničnega oratorija in celotnega salezijanskega dela, kot sem pravkar dejal, v usodnih sanjah, ki jih je imel Janez pri devetih letih. Že takrat je Ženska veličastnega videza rekla malemu pastirčku iz Becchija: ‚Tukaj je tvoje polje: postani ponižen, močan, krepak; in kar vidiš, da se dogaja tem živalim, moraš ti storiti za moje otroke‘.

Becchi, Moncucco, Castelnuovo, Chieri, to je toliko etap: toda Janez Bosko je šele na poti; hodi proti nadaljnjemu cilju. 8. december 1841 je bolj kot točka prihoda še ena točka odhoda. Nova romanja mora opraviti, preden pride v Pinardijevo lopo, v Valdocco, v svojo obljubljeni deželo. Če se vrnemo k prvi podobi: nežna rastlina je končno našla svojo zemljo; od zdaj naprej jo bomo videli rasti močnejšo in večjo, preko vseh človeških pričakovanj«. ¹⁴

Ricaldone celo meni, da sta tudi don Boskova ljubezen in gorečnost za poklice izhajali iz sanj pri devetih:

»Don Boskova ljubezen in gorečnost za poklice imata svoj prvi izvor v usodnih sanjah, ki jih je imel pri devetih letih in so se na različne in v bistvu enake načine ponavljale skoraj dvajset let (...) Dejansko se je po teh sanjah povečala Janezova želja, da bi se učil za duhovnika in se posvetil odrešenju mladih«. ¹⁵

Renato Ziggotti, don Boskov peti naslednik, na poseben način poudarja, kako velik dar za don Boska je bila *Učiteljica*. Dejansko je Gospod tisti, ki Janezu podari lastno Mater, zlasti kot vodnico. Takole pove:

---

¹⁴ P. RICARDONE, leto XVII. 24. marec 1936, št. 74.

¹⁵ P. RICARDONE, *n.d.*, št. 78.

»Dal ti bom Učiteljico, pod vodstvom katere lahko postaneš moder in brez katere vsa modrost postane nespamet,« je usodna beseda iz prvih sanj, ki jo izreče skrivnostna oseba, »Sin One, ki te ga tvoja mati uči pozdravljati trikrat na dan«. Tako je Jezus tisti, ki don Bosku podari svojo mater kot učiteljico in nezmotljivo vodnico na težki poti njegovega celotnega življenja. Kako naj bomo dovolj hvaležni za ta izjemen dar nebes naši Družini?«. ¹⁶

In ona, Mati, Gospa iz sanj, bo za don Boska vse. Ta gotovost je bila pri Ziggrottiju zelo močna in vseobsegajoča in jo je zahteval od vsakega salezijanca:

»Devica Marija, kateri ga je mati posvetila ob rojstvu, ki mu je pri *devetih letih v sanjah* osvetlila prihodnost in se nato vrnila, da bi ga tolažila in mu svetovala, v tisočeri oblikah, v sanjah, v preroškem duhu, v notranjem vpogledu v stanje duš, v čudežih in milostih brez števila, ki jih je delal, ko jo je klical; Devica Marija je za don Boska vse; in salezijanec, ki želi pridobiti ustanoviteljevega duha, ga mora posnemati v tej pobožnosti«. ¹⁷

Alojzij Ricceri, don Boskov šesti naslednik, ima nekaj čudovitih izrazov o pomenu sanj pri devetih. Poudarja, kako pomembne so bile za don Boska, da so za vedno ostale vtisnjene v njegovem srcu in mislih, in kako se je zaradi njih čutil poklicanega od Boga:

»Sanje pri devetih letih. To so sanje,« je zapisal don Bosko v svojih Spominih, »ki so mi ostale vtisnjene v spomin vse življenje« (*MO*, 20).

Neizbrisen vtis tega sanjskega videnja je posledica dejstva, da je bilo kot nenadna luč, ki je razjasnila smisel njegovega mladega obstoja in začrtala njegovo pot. Kot mali

---

¹⁶ R. ZIGGIOTTI, *n.d.*, 129.

¹⁷ R. ZIGGIOTTI, *n.d.*, 264.

Samuel se je tudi don Bosko čutil poklicanega in poslanega od Boga s poslanstvom: reševati mlade vseh krajev in vseh časov: tiste v krščanskih deželah in »množico« tistih v nekrščanskih pokrajinah, ki še vedno živijo v pričakovanju velikega Gospodovega prihoda«. ¹⁸

To so bile sanje, pripoveduje Ricceri, v katerih je don Bosko, zaradi svoje mladosti še brez popolne jasnosti, začutil veliko vrednost življenja za rešitev duš, in to prepričanje se je vedno bolj oblikovalo v njegovem življenju, v njegovem umu, v njegovem duhu kot dar milosti. In prav zaradi tega odločilnega dogodka v svojem življenju je don Bosko *prvič močno začutil, kakšen bo preventivni sistem v prihodnosti*. »Ne s pretepanjem, ampak z ljubeznivostjo si moraš pridobiti te svoje prijatelje,« je zapisal don Bosko v pripovedi o dogodku, kat je slišal iz Marijinih ust. Tako zelo, da bi v prihodnosti lahko govorili o dragocenem odnosu med don Boskom in Gospodovo Materjo. Takole veličastno se izrazi Ricceri:

»Iz teh sanj sta don Bosko in Jezusova mati oblikovala odnos v dvoje, trajno sodelovanje, ki je zaznamovalo življenje bodočega apostola.« ¹⁹

Egidij Viganò, sedmi don Boskov naslednik, nam ponuja še druga razmišljanja, ki niso nič manj spodbudna. Vesel sem, da vidim to veličastno linijo kontinuitete vseh vrhovnih predstojnikov pri branju, premišljevanju in razlaganju sanj ‚par excellence‘ ter iz njih črpam koristne uvide tudi za današnji čas. Viganò tako kot drugi don Boskovi nasledniki pred njim potrjuje, da je Marija resnična navdihovalka, učiteljica in vodnica poklicanosti Janeza, našega očeta don Boska.

---

¹⁸ L. RICCERI, *Beseda vrhovnega predstojnika. Predavanja, homilije, besede za lahko noč*, zv. 9, Ispettoria Centrale Salesiana, Torino 1978, 27.

¹⁹ *Prav tam*, 28.

»Zdi se mi še posebej zanimivo poudariti, da se že pri devetih letih v znamenitih sanjah (ki se bodo večkrat ponovile in ki jim don Bosko pripisuje poseben pomen v svojem življenju) Marija prikaže njegovi zavesti vere kot pomembna oseba, neposredno zainteresirana za misijonski projekt njegovega življenja; je Gospa, ki kaže posebno ‚pastoralno‘ skrb za mlade: predstavi se mu pravzaprav ‚v podobi pastirice‘. Pri tem takoj opozorimo, da ni Janez tisti, ki izbere Marijo, ampak da je Marija tista, ki se predstavi s pobudo za izbiro: ona bo na zahtevo svojega Sina navdihovalka in učiteljica njegovega poklica«. ²⁰

Janezova čudovita izkušnja mu je omogočila, da je vstopil v zelo osebni odnos z Marijo – Marijo iz sanj – in prav zato bo don Bosko v svojem življenju in ob več priložnostih tesno doživljal Marijino posebno in veliko naklonjenost. Gre za zelo poseben odnos z Devico Marijo.

Juan Edmundo Vecchi, don Boskov osmi naslednik, prav tako opozarja, da je bil don Bosko prepričan, da je bil poslan k mladim, zato je treba vse osrediniti na ta sveti namen, na mlade, in jim posvetiti vse svoje moči. Takšna je nit pripovedi, ki jo don Bosko poda o svojem življenju v *Spominih na oratorij*, začeni s *prvimi sanjami*: »Gospod me je poslal k mladim, zato se moram ohranjati pri drugih zunanjih stvareh in ohranjati zdravje zanje«, ²¹ vedno prepričan, da je Gospodovo orodje in da je bilo vse njegovo življenje zaznamovano s tem klicem in poslanstvom med mladimi. To potrjuje še en velik pozna-

---

²⁰ E. VIGANÒ, *Lettere circolari di don Egidio Viganò ai salesiani*, vol. I, Roma, Direzione Generale Opere Don Bosco, 1996, 10.

²¹ MB VII, 291. Navedeno v: J. E. VECCHI, *Educatori appassionati esperti e consacrati per i giovani. Okrožna pisma salezijancem don Juana E. Vecchija*. Uvod, ključne besede in kazalo uredil Marco Bay, LAS, Rim 2013, 380.

valec don Boska: »Vera, da je Gospodovo orodje za prav posebno poslanstvo, je bila v njem globoka in trdna. To je v njem utemeljilo držo, značilno za svetopisemskega služabnika, preroka, ki ne more ubežati božji volji.«²²

Končno nam **Pascual Chávez**, don Boskov deveti naslednik, med številnimi besedili ponudi eno, ki me je ganilo. To je himna materinskemu liku matere Marjete, ki je z Božjo milostjo znala spremljati Janeza, ko je razlagal in slutil, kako sta Gospod in Devica Marija v sanjah devetletnika klicala njenega sina k prav posebnemu poklicu. O materi Marjeti lahko govorimo kot o pravi »salezijanski vzgojiteljici«, pravi Pascual.

»Prav ta umetnost vzgoje je materi Marjeti omogočila, da je v svojih otrocih prepoznala skrite energije, jih osvetlila, razvila in jim jih skoraj vidno predala v roke. To še posebej velja za njen najbogatejši sad: Janeza. Kako impresivno je pri materi Marjeti opaziti ta zavesten in jasen občutek »materinske odgovornosti«, ko je na krščanski način in tesno sledila svojemu sinu, mu sicer pustila njegovo poklicno avtonomijo, a ga je neprekinjeno spremljala v vseh etapah njegovega življenja vse do lastne smrti!

Če so bile sanje, ki jih je imel Janezek pri devetih, zanj razodetje, so bile zagotovo (če ne že prej) tudi za mater Marjeto; ona je bila tista, ki je imela in razodela razlago: »Kdo ve, morda boš postal duhovnik!« Nekaj let pozneje, ko je spoznala, da je domače okolje zaradi sovražnosti polbrata Antona za Janeza negativno, se je žrtvovala in ga poslala delat na kmetijo Moglia v Moncucco. Mati, ki se prikrajša za svojega zelo majhnega sina in ga pošlje obdelovat zemljo daleč od doma, se resnično žrtvuje, vendar je to storila ne le zato, da bi odpravila družinski prepir, temveč tudi zato,

---

²² P. STELLA, *Don Bosko v zgodovini katoliške religioznosti*. II. zvezek, str. 32. Navedeno v J. E. VECCHI, *o.c.*, 381.

da bi Janeza usmerila na pot, ki so jo ji (in njemu) razkrile sanje (...) Božja previdnost ji je dala milost biti ‚salezijanska‘ vzgojiteljica«. ²³

---

²³ Fr. CHÁVEZ VILLANUEVA, *Okrožna pisma salezijancem (2002-2014)*. Uvod in kazalo uredil Marco Bay. Predstavitev p. Ángel Fernández Arttime, Rim, LAS, 2021, str. 450.

3. PREROŠKE SANJE

Dragocen dragulj v karizmi don Boskove družine

V prejšnjih točkah smo prebrali, kako je Filip Rinaldi povabil sobrate in zagotovo v tistem času hčere Marije Pomočnice, salezijance sotrudnike, častilce Marije Pomočnice in domnevam, da tudi bivše gojence, naj preberejo sanje, jih poglobijo, ponotranjijo in začutijo njihov odmev v svojem srcu. O tem ne dvomim. Vsekakor je v vseh spisih – najsi gre za zgodovinske raziskave, zgodovinsko-kritične študije, razmišljanja o salezijanski duhovnosti ali vzgoji in pastorali – enoznačno, da so te sanje veliko več kot le sanje. Pravzaprav vsebuje toliko karizmatičnih prvin, da si jih upam imenovati *dragocen dragulj naše karizme* in pravi »načrt« za *don Boskovo družino*.

Lahko bi celo rekli, da v njih ničesar ne manjka in ni nič odveč. In na to se sedaj *želim sklicevati*.

3.1 Pogled na sanje

Kam pogledati v tem trenutku? Najprej na **sanje same**, saj vsebujejo osupljivo karizmatično bogastvo. Kot sem že dejal, v njih ni niti ene besede preveč in zagotovo ničesar ne manjka. Več kot očitno je, kako se je don Bosko potrudil, da jih je zapisal in nam posredoval dejstvo, da to niso le »**neke**« **sanje**, **ampak da jih moramo videti kot »sanje**«, ki bodo zaznamovale vse njegovo življenje – čeprav si tega takrat kot otrok ni mogel predstavljati. Dejansko se je »skoraj šestdesetletni don Bosko – za tisti čas se je čutil starega človeka – moral soočiti s problemom, da bi svoji Družbi dal zgodovinsko-duhovni temelj, tako

da bi se spomnil na previdnostne začetke, ki so jo upravičevali. Kaj je lahko boljšega kot to, da svojim otrokom ‚pripoveduje‘, kako je bila zibelka ‚kongregacije oratorijev‘ v svoji genezi, razvoju, namenu in metodi ustanova, ki jo je Bog hotel kot orodje za odrešenje mladih v novih časih?«. ²⁴ *Spomini na Oratorij*, v katerih don Bosko pripoveduje o sanjah, pravzaprav niso nič drugega kot sanje, ki so potekale v njegovi življenjski zgodbi, v Oratoriju in v Družbi. Zato tudi v uvodu v svojem rokopisu pravi:

»Tukaj razlagam zaupne drobne stvari, ki bi lahko služile za razsvetljenje ali bile koristne tej ustanovi, ki jo je Božja previdnost zaupala Družbi sv. Frančiška Saleškega«. ²⁵ In: »Kakšno korist bo torej imelo to delo? Praviloma bo služilo za premagovanje prihodnjih težav, pri čemer se bomo učili iz preteklosti; služilo bo, da bomo spoznali, kako je Bog sam ves čas vse vodil; mojim otrokom bo služilo za prijetno razvedrilo, ko bodo lahko brali stvari, pri katerih je sodeloval njihov oče, in veliko raje jih bodo brali, ko me ne bo več med njimi, ker me bo Bog poklical, naj dam račun za svoja dejanja«. ²⁶

Pripoved o *Spominih na Oratorij* (in o sanjah pri devetih, ki so njen del) je bila tako pomembna, da so bili v njeno preučevanje vse življenje vključeni pomembni salezijanski strokovnjaki, ki so skozi leta ujeli različne perspektive. Bogat in omembe vreden primer so na primer različni poudarki, ki jih je v več desetletjih podal veliki strokovnjak za salezijansko pedagogiko Pietro Braido. To naj bi bila »poučna zgodovina, ki jo je ustanovitelj zapustil članom Družbe apostolov in vzgojiteljev, ki so morali po njegovih smernicah, usmeritvah in naukih ohraniti njegovo delo in slog« (1965); ali »zgodovina oratorija, ki

---

²⁴ F. MOTTO, n.d. 8.

²⁵ *Prav tam*, 10.

²⁶ G. BOSKO, *Spomini na Oratorij*, povzeto po F. MOTTO, n.d., 9.

je bolj ‚teološka‘ in pedagoška kot dejanska, morda ‚teoretični‘ dokument animacije, o katerem je don Bosko najdlje premišljeval in ga želel« (1989); »morda najbolj bogata knjiga vsebin in preventivnih usmeritev«, ki jo je napisal don Bosko: »priročnik pedagogike in duhovnosti, »povedan« v jasni »oratorijski« perspektivi« (1999); ali celo pisanje, v katerem »prilika in sporočilo« stopata pred in »nad zgodbo«, da bi ponazorila Božje delovanje v človeških dogodkih in tako v jasni »oratorijski« perspektivi razveselila in poustvarila, »potolažila in potrdila učence« (1999).²⁷

Eden od dragih kamnov tega dragulja, o katerem govorim, je tisti, ki nam, ki vstopamo v sanje s salezijanskim srcem, ne glede na našo salezijansko-krščansko pot ali v don Boskovo družino, omogoča, da se v srcu vprašamo: ali smo se pripravljene učiti, ali se damo presenetiti Bogu, ki spremlja naše življenje, kakor je spremljal don Boskovo, in se pred tem neizmernim očetovstvom, ki izvira iz lika našega očeta, počutimo kot sinovi in hčere? Kajti:

Če ne postanemo VERNIKI in če nismo prepričani, da Bog deluje v zgodovini, v don Boskovi zgodovini in v osebni zgodovini vsakega posameznika, bomo *Spomine na Oratorij* in sanje razumeli malo ali nič in bo vse to le »lepa zgodba«.

Če ne postanemo SINOVI ali HČERKE, se ne bomo mogli uglasiti z očetovstvom, ki ga s *Spomini na Oratorij* don Bosko želi posredovati.

Če ne postanemo UČENCI, ki se želijo učiti, ne moremo zares vstopiti v duha *Spominov na oratorij* ali sanj.

Zdi se mi, da so ta tri vstopna razpoloženja (vera, sinovstvo in učenčevstvo) »bistveni ključji« za naše razu-

---

²⁷ F. MORTO, *n.d.*, 10.

mevanje in prevzemanje tega, kar je don Bosko pripovedoval in nam zapustil kot duhovno dediščino. Kar se je dogajalo v njegovem življenju ter ga je zaznamovalo in razsvetlilo za vedno, je don Bosko želel, da bi bila to zaupščina, ki bi globoko pomagala njegovim salezijancem in vsem nam, ki se po milosti čutimo in smo del njegove družine.

3.2 Mladi, protagonisti sanj ...

Od prvega trenutka sanj je »oratorijsko poslanstvo«, zaupano Janezu Bosku, očitno, čeprav ne ve prav, kako ga opravljati ali kako ga izraziti. Kot vidimo, je prizorišče polno fantov, ki so v Janezovih sanjah *čisto* resnični.

Zato se zdi, da lahko rečemo, da so **mladi** osrednji protagonisti sanj in da se vse vrti okoli njih, čeprav ne spregovorijo niti besede. Celo več, sami »nebeški« liki in sam Janez Bosko so tam zaradi njih in zanje. Vse sanje so torej njihove in zanje: za fante. Če bi iz teh sanj izključili mlade, za naše poslanstvo ne bi ostalo nič smiselnega.

Zanimivo pa je, da niso kot fotografija, ki zamrzne podobo v trenutku. Ti fantje so v nenehnem gibanju in akciji: ko so agresivni (kot volkovi) in ko se ne morejo prenašati med seboj, in ko, spremenjeni na način, ki ga sanjska gospa zahteva od Janeza, postanejo (kot jagnjeta) mirni, prijazni in prisrčni fantje. Najpomembnejša stvar, ki se zgodi v sanjah in ki se je nauči don Bosko sam in nato vsi njegovi privrženci, je odkriti, da je *proces preobrazbe* vedno mogoč. Gre za – naj rečem – »velikonočno« gibanje spreobrnjenja in preobrazbe volkov v jagnjeta in jagnjet v – v današnjem jeziku bi rekli – mladinsko skupnost, ki slavi Jezusa in Marijo. To se mi vsekakor zdi bistven in osrednji element sanj.

3.3 ... kjer je jasen klic v poklic

»Tukaj je tvoje polje: bodi ponižen, močan, krepak; in kar vidiš, da se zdaj dogaja tem živalim, boš ti storil za moje otroke«. ²⁸ To, kar se zgodi v sanjah, je predvsem *klic*, povabilo, poklic, ki se zdi nemogoč, nedosegljiv. Janezek Bosko se zbudi utrujen, celo jokal je; in ko klic prihaja od Boga (veličastni lik v sanjah je Jezus), je smer, v katero se lahko tak klic usmeri, nepredvidljiva in presenetljiva.

Ta klic je v sanjah nekaj zelo posebnega, saj je *edinstveno bogat*. To pravim zato, ker se zdi, da zaradi starosti, brez očeta, skoraj popolnega pomanjkanja sredstev, revščine, težav v družini, preprirov s polbratom Antonom, težav pri dostopu do šole zaradi oddaljenosti in potrebe po delu na polju za Janeza ni druge prihodnosti, kot da ostane tam, obdeluje polja in skrbi za živali. Tudi nam se to morda zdijo nedosegljive sanje, daleč stran, morda namenjene komu drugemu, vendar ne njemu. Tako si sanje razlagajo tudi Janezovi sorodniki, kar potrjujejo tudi besede njegove babice: »Ne oziraj se na sanje«. ²⁹

Vendar je prav zaradi teh težkih razmer don Bosko (v tem času Janezek) zelo človeški, potreben pomoči, a tudi močan in navdušen. Njegova močna volja, temperament, trdnost in odločnost njegove matere Marjete, globoka vera tako njegove matere kot njega samega, vse to omogočajo. Sanje bodo vedno prisotne, vendar jih bo odkril skozi življenje: *razumel sem, ko se je korak za korakom vse uresničevalo ...* Ni čarovnije, ni ,pravljličnih' sanj, ni predestinacije, ampak je življenje polno smisla, zahtev, žrtev, pa tudi vere in upanja, ki nas žene, da ga odkrivamo in živimo vsak dan.

---

²⁸ Navedeno v P. RICALDONE, Leto XVII. 24. marec 1936, št. 74.

²⁹ G. BOSCO, *n.d.*, 1177.

V sanjah se prikaže zelo ugleden moški veličastnega videza, ki govori z Janezom, ga sprašuje in ga preda v roke svoje Matere, Gospe. Vsekakor gre za uvedbo v poslanstvo. Poslanstvo pastirja in vzgojitelja, v katerem je nakazana tudi metoda: krotkost in ljubezen. Tukaj je primer njegovega poklicnega odziva:

»Janez, ki je bil že od malega zvest Božjemu navdihu, je začel delati na področju, ki mu ga je dodelila Previdnost. Še ni bil star deset let in že je bil apostol med svojimi vrstniki v zaselku Murialdo. Ali ni to, kar je mali Janez začel leta 1825 z uporabo sredstev, skladnih z njegovo starostjo in izobrazbo, praznični oratorij, čeprav v zarodku, v obrisih? Obdarjen z izjemnim spominom, ljubitelj knjig, vztrajen pri pridigah, hrani vse, navodila, dejstva, primere, da bi jih ponovil svoji majhni publiki in z občudovanja vredno učinkovitostjo vcepil ljubezen do kreposti vsem, ki so prišli občudovat njegovo spretnost v igrah in poslušat njegove otroške, a tople besede«. ³⁰

3.4 In ona, Marija, bo za vedno zaznamovala Janezkove sanje in don Boskovo življenje

Prihajamo do osrednjega trenutka sanj: materinskega sredništva Gospe (povezanega s skrivnostjo imena). Za Janeza Boska bosta njegova mati in mati tistega, ki ga trikrat na dan pozdravi, kraj človečnosti, v katerem se bo spočil, v katerem bo našel varnost in zatočišče v najtežjih trenutkih.

»Dal ti bom učiteljico, pod čigar vodstvom lahko postaneš moder in brez katere je vsa modrost nespamet.« Pravzaprav je ona tista, ki mu pokaže takó polje, na katerem bo delal, kot metodologijo, ki jo bo uporabil: »Tukaj

---

³⁰ P. RICALDONE, leto XX november–december 1939, št. 96

je tvoje polje, tukaj moraš delati. Postani ponižen, močan, krepak«. Marija je od vsega začetka poklicana za rojstvo nove karizme, saj je njena posebnost prav nositi in rojevati: zato Gospod, ko gre za ustanovitelja, ki mora od Svetega Duha prejeti izvorno luč karizme, določi, da bo njegova lastna mati, Devica binkošti in brezmadežna vzornica Cerkve, njegova Učiteljica. Dejansko samo ona, »polna milosti«, razume vse karizme od znotraj, kot oseba, ki pozna vse jezike in jih govori kot lastne.³¹ Zdi se, kakor da bi Gospod iz sanj rekel zelo mlademu Janezu Bosku: »Odslej se druží z njo«.

»Tu takoj opazimo, da ni Janez tisti, ki izbere Marijo, ampak da je Marija tista, ki se predstavi s pobudo za izbiro: ona bo na zahtevo svojega Sina navdihovalka in učiteljica njegovega poklica«.³²

Ta *ženska*, **materinska** in **marijanska** razsežnost je morda ena od najzahtevnejših razsežnosti sanj. Ko na to stvarnost jasno pogledamo, se ta vidik spremeni v nekaj čudovitega. Jezus sam mu daje učiteljico, ki je njegova Mati, in njo samo je treba vprašati za ime; Janez mora delati »z njenimi otroki« in »Ona« je tista, ki bo skrbela za nadaljevanje sanj v življenju, ki ga bo vodila za roko do konca njegovih dni, do trenutka, ko bo resnično vse razumel.

Izjemna namernost je v tem, da želimo povedati, da *sta* v salezijanski karizmi v korist najrevnejših, najbolj ogroženih in prikrajšanih otrok razsežnost ravnanja z »blagostjo«, krotkostjo in ljubeznijo, pa tudi »marijanska« razsežnost *nepogrešljiva elementa za tiste, ki želijo*

---

³¹ A. BOZZOLO (UR.), *Il Sogno dei nove anni*. Questioni ermeneutiche e lettura teologica, LAS, Rim 2017, 264.

³² E. VIGANÒ, *Lettere circolari di don Egidio Viganò ai salesiani*, vol. I, Roma, Direzione Generale Opere Don Bosco, 1996, str. 10.

živeti to karizmo. Devica Marija ima vlogo pri usposabljanju v »modrosti karizme«. In zato je težko razumeti, da v salezijanski karizmi obstaja kdo (oseba, skupina ali ustanova), ki postavlja marijansko navzočnost v ozadje. Brez Marije iz Nazareta bi govorili o neki drugi karizmi, ne o salezijanski karizmi niti o don Boskovih sinovih in hčerah. Ziggiotti to čudovito pove med komentarji teh sanj s strani vrhovnih predstojnikov, ki smo jih navedli zgoraj:

»Vse salezijance bi rad prepričal o tem zelo pomembnem dejstvu, ki osvetljuje svetnikovo celotno bivanje z nebeško svetlobo in tako daje nesporno vrednost vsemu, kar je v svojem življenju storil in povedal: Devica Marija, ki ji je bil posvečen od svoje matere ob rojstvu, ki mu je osvetlila prihodnost v *sanjah pri devetih letih* in se nato vrnila, da bi ga tolažila in mu svetovala, v tisočeri oblikah, v sanjah, v preroškem duhu, v notranjem videnju stanja duš, v čudežih in milostih brez števila, ki jih je delal, ko jo je klical; Devica Marija je za don Boska vse; in salezijanec, ki želi pridobiti ustanoviteljevega duha, ga mora posnemati v tej pobožnosti«. ³³

3.5 Poslušni Duhu, zaupajoči v Previdnost

Zagotovo se je treba še veliko naučiti. Postati ponižen, močan in krepak pomeni pripraviti se na to, kar nas čaka. Janez Bosko bo moral biti poslušen, ubogljiv za Učiteljevo modrost. Moral se bo naučiti videti in odkrivati procese preobrazbe; razumeti, da pot, ki jo je prehodil s temi fanti, vodi v življenje, da srečanje z Gospodom iz sanj in z njegovo Materjo vodi k Jezusu in Mariji. Vse to je odkril Janez Bosko.

---

³³ R. ZIGGIOTTI, *n.d.*, 264.

Gre za poslušnost Bogu in učljivost v odnosu do Duha. Tako kot je Marija tista, ki »dá, da se stvari zgodijo«, ki dá, da se v njej zgodi to, kar si je Bog zamislil in sanjal, do te mere, da Bogu oznani tisti »fiat«, da *je Gospod v meni storil velike stvari*, tako se bo moral tudi salezijanec, hči Marije Pomočnice, vsak salezijanec sotrudnik, vsak častilec Marije Pomočnice, vsak član naše salezijanske družine, ki je don Boskova družina, naučiti in si usvojiti ta slog *učljivosti Duhu*. Dodal bi, da si želim, da bi ta slog postal meso in življenje na vseh stopnjah začetne in trajne formacije v vsaki skupini, Družbi in salezijanski ustanovi. In ne pozabimo, da bi morali biti »formatorji« in »formiranci« prvi, ki bi se kot Marija »dali oblikovati« Duhu.

Sanje po mojem mnenju bolj kot kak drug element, bolj kot kaka druga stvarnost nudijo to, kar označuje »neizbrisljive« sledi deenkaja (DNK) karizme. Prav te sledi ali »načela« nam lahko pomagajo razbrati, razločevati in delovati skladno z ustvarjalno zvestobo.

In ne pozabimo, da je to naloga skupnosti, ki jo moramo opravljati skupaj, »sinodalno« – kot bi rekli danes v skladu z nedavnim sinodalnim delom – kot salezijanska družina.

Spremljati don Boska pri razmišljanju o njegovih sanjah pri devetih pomeni tudi poudariti njegovo prepuščenost Previdnosti in se tako kot on postaviti v položaj »ob svojem času boš vse razumel«. Same sanje so bile za don Boska delovanje Previdnosti. To je radikalno prepričanje, temeljna življenjska izbira, »bistvo don Boskove duše«, osrednja točka, najgloblji in najintimnejši del njeega. Nobenega dvoma ni, da je bila za našega očeta odločilna prepuščenost Božji previdnosti, kakor se je naučil od svoje matere, in mora biti za nas zagotovilo za nadaljevanje salezijanske duhovnosti. To je prepustitev Bogu,

zaupanje v Boga, kajti Bog, ki se ga je don Bosko naučil ljubiti, je zaupanja vreden Bog. Resnično deluje v zgodovini in tako je bilo tudi v zgodovini Oratorija, tako da je don Bosko šel tako daleč, da je 2. februarja 1876 dejal salezijanskim ravnateljem:

»Druge družbe in redovi so imeli v svojih začetkih nek navdih, neko videnje, neko nadnaravno dejstvo, ki je dalo zagon ustanovitvi in zagotovilo njeno uveljavitev; toda večinoma se je ustavilo pri enem ali nekaj od teh dejstev. Tu med nami pa stvari potekajo docela drugače. Lahko rečemo, da ni ničesar, kar ne bi bilo znano že prej. Družba ni naredila nobenega koraka, ne da bi ji to svetovalo kakšno nadnaravno dejstvo; ni bilo nobene spremembe ali izboljšave ali razširitve, ki ne bi izhajala iz Gospodovega ukaza ... Mi bi na primer lahko vse stvari, ki so se nam zgodile, zapisali, še preden so se zgodile, in jih podrobno in natančno popisali«³⁴.

3.6 Toda »ne s pretepanjem«; umetnost blágoti in vzgojne potrpežljivosti

Sanje nam ne govorijo le o preteklosti, temveč tudi o sedanjosti, o današnjem času, ki je izjemno aktualen. »Ne s pretepanjem«, ki ga Devica Marija v sanjah reče Janezu, nas izziva tudi danes in zaradi tega je bolj kot kdaj koli prej potrebno razmisliti o našem salezijanskem načinu vzgoje mladih, saj se diskurz sovraštva in nasilja še naprej krepi. Naš svet postaja vse bolj nasilen in mi vzgojitelji in evangelizatorji mladih moramo biti alternativa temu, kar je Janezka v sanjah tako vznemirilo in kar nas danes tako zelo boli. Kot je nekoč izjavil vrhovni predstojnik

---

³⁴ F. MOTTO, *n.d.*, 7.

Pascual Chávez v vezilu leta 2012,³⁵ se bomo nedvomno morali »soočiti z volkovi«, ki želijo požreti čredo: z in-diferentizmom, etičnim relativizmom, porabništvom, ki uničuje vrednost stvari in izkušenj, lažnimi ideologijami in drugimi stvarmi, ki resnično bolijo in so pravo nasilje.

Verjamem, da je to sporočilo danes enako aktualno kot takrat, ko ga je prejel Janez (naš bodoči don Bosko, oče in učitelj).

»Ne s pretepanjem« je »absolutni ne«. To je zelo jasno in je edino svarilo – skoraj bi lahko rekli graja –, ki ga Janez Bosko prejme v sanjah. In pred vsem drugim je za nas gotovost, velika gotovost, da pot sile in nasilja ne vodi v pravo smer karizme. »Pretepanje« iz sanj ima danes lahko tisoč oblik; pravzaprav sem z zanimanjem bral, razmišljal in konkretiziral mnoge bolj ali manj subtilne oblike nasilja, ki nas obdajajo in jih je treba pregnati iz našega pastoralnega in vzgojnega obzorja ter našega karizmatičnega sveta.

»**Ne s pretepanjem**« pomeni zavesten boj proti vsem vrstam nasilja brez opravičila:

Fizično nasilje, ki poškoduje telo (potiskanje, brcanje, udarjanje, stiskanje v kot ali imobilizacija, metanje predmetov).

Psihično in verbalno nasilje, ki poškoduje samospoštovanje. Nasilje, ki žali in diskvalificira, izolira, nadzoruje in nadzira brez spoštovanja. To je nasilje in psihološka zloraba, zaradi katerih nekateri ljudje menijo, da nikoli ne dajo dovolj od sebe; je nasilje, zaradi katerega se imajo ljudje vedno za drugačne in napačne, celo nezrele, ker

---

³⁵ Prim. CHÁVEZ: »S poznavanjem in posnemanjem don Boska naredimo mlade za poslanstvo svojega življenja«. Prvo leto priprav na dvestoletnico njegovega rojstva. *Vezilo* 2012, v: ACG 412 (2012), 3–39.

mislijo, kar iskreno mislijo; je nasilje in zloraba s strani tistih, ki jih drugi zanima le, kadar želijo imeti od njega koristi.

Čustveno-spolno nasilje, ki prizadene telo, srce in najgloblje občutke; ki pušča neizbrisne sledi bolečine in se lahko izraža verbalno ali pisno, s pogledi ali znaki, ki označujejo nespodobnost, nadlegovanje, ustrahovanje in celo zlorabo.

Ekonomsko nasilje, pri katerem je denar, ki je tvoj ali se uporablja za dobre namene, zadržan, poneverjen ali ukraden.

Nasilje je tudi kibernetško nasilje, »kibernetško nadlegovanje«, ki se izvaja po internetu, po spletnih straneh, blogih, z besedilnimi ali elektronskimi sporočili ali videoposnetki.

Nasilje, ki izhaja iz socialne izključenosti, ko so ljudje, učenci, najstniki izključeni ali javno ponižani, brez vsakršnega spoštovanja.

Za nasilje je značilno slabo ravnanje, glagoli, kot so groziti, manipulirati, razvrednotiti, zanikati, dvomiti, poniževati, žaliti, diskvalificirati, zasmehovati, pokazati brezbržnost.

Nedvomno imamo karizmatično zdravilo za te življenjsko škodljive situacije. Gre za vprašanje don Boskovega pastoralnega genija: »Če se spomnim, da je Marijino posredovanje v prvih sanjah Janeza Boska na začetku določilo ‹apostolski genij›, ki je značilen za nas v Cerkvi, vas vabim, da se v našem skupnem razmišljanju osredotočimo na projekt, ki je značilen za našo pastoralno genialnost: Preventivni sistem«.³⁶

---

³⁶ E. VIGANÒ, *Lettere circolari di don Egidio Viganò ai salesiani*, vol. 1, Roma, Direzione Generale Opere Don Bosco, 1996, str. 31.

3.7 Ona, Gospa: učiteljica in mati

Gospa iz sanj se predstavlja kot Učiteljica in Mati. Je mati obeh: veličastnega Gospoda iz sanj in Janezka samega; mati – če dovolite parafrazo –, ki ga prime za roko in mu reče:

»**Poglej**«: kako pomembno je, da znamo gledati, in kako hudo je, če mladih ne vidimo v njihovi resničnosti, v tem, kar so; če ne vidimo, kaj je v njih najbolj pristno in kaj je v njih in v njihovem življenju najbolj tragično in boleče. »**Poglej**« je prva beseda, ki pove, da gre za »žensko veličastnega videza, odeto v plašč, ki se je svetil z vseh strani, kot bi bila vsaka njegova točka svetleča zvezda«.

Ne da bi želel preveč »razlagati« en sam glagol, se mi zdi, da gre za »preventivno« znamenje tega, kar bo dejansko pot, ki jo bo moral prehoditi naš oče, sestavljeno predvsem iz *izkustvenega* učenja. Pomislimo, kako zelo so v don Boskovem življenju pomembne oči ... To, kar *vidi*, ko pride v Turin – ali bolje, kar mu pomaga videti Cafasso –, je povod za naše poslanstvo. Iz tega, *kako vidi* vsakega fanta (prvih srečanj se spominjamo v biografijah, ki jih piše): začetek, ki je kot čudež, ki mu sledijo vsi drugi, pa naj gre za Savia, Magoneja, Cagliari, Rua ... V muzeju v Chieriju je kip, ki predstavlja don Boskove oči in poglede in ki je bil leta 1988 postavljen poleg njegovega oltarja. V njegovem pogledu je nekaj edinstvenega in ta ,poglej', ki ga je izrekla Gospa, ni nič manj izviren in edinstven.

Prav v zvezi s »pogledom« lahko najdemo izrecno sklicevanje na besedo, ki je za nas tako bistvena, to je *asistenca*. In vsi vemo, kako pomembna je.

Vendar se moja pozornost ne oddaljuje od sanjskega travnika v Becchiju, saj se bo Janezek, ne da bi se tega zavedal, oblikoval skozi *izkušnje*: učil se bo iz *življenja*, zlasti v trenutkih skrajnih težav in naporov.

*Poglej človeka vodi stran od osredinjanja nase, k do-
jemanju nečesa, kar presega njegovo lastno obzorje in
njegovo domišljijo ter postane vabilo, izziv, provokacija,
poziv in vodilo. Ker zahteva popolno in celovito sodelo-
vanje, s katerim bo Janez deloval v korist fantov. Od tod
tudi dojamemo pomen okolja v vsej salezijanski pedago-
giki.*

Nič ni odvzeto nujni skrbi za notranjost in tišino. Pozvani smo povzdigniti pogled, takrat ko ga usmerimo v Božjo skrivnost ali ko gremo mimo človeka, ki je »šel iz Jeruzalema v Jeriho in padel v roke razbojnikov« (Lk 10,30). In to je tisto, kar je vedno zaznamovalo don Boskovo osebo, od otroštva do konca njegovega življenja.

»**Nauči se**«: postati ponižen, močan in krepak, ker je ob tolikšni aroganci potrebna preprostost; moč ob tolikšnem številu stvari, s katerimi se moramo soočiti v življenju; in trdnost, ki je odpornost, to je sposobnost, da ne obupamo, da ne »spustimo rok«, ko se zdi, da česa ne moremo narediti.

Zanimivo je, da so *dogodki* (izkušnje), ki mu jih na pot postavi Previdnost (Marija), tisto, kar Janezka naredi »krotkega« (ponižnega, močnega in krepkega). Na primer, ko ga je nekaj časa po sanjah, februarja 1828 (in je bil star komaj dvanajst let), mati Marjeta zaradi nesoglasij z Antonom prisiljena poslati od doma. Zvečer Janez pride na posestvo Moglia, kjer ga sprejmejo bolj iz usmiljenja kot zaradi resnične potrebe – pozimi se namreč ne išče hlapcev. Vsekakor je domačija precej daleč, a hkrati precej blizu Moncucca, kjer je eden najboljših župnikov, kar jih je imela turinska škofija, Francesco Cottino (o katerem naša salezijanska literatura še vedno pove zelo malo). Z njim se Janez srečuje vsako nedeljo. To je prvo srečanje ,iz oči v oči, prvo srečanje s pravim vodnikom za Janeza. Takó obdobje, ki bi lahko bilo le žalostno in

temačno, postane zelo pomembna priložnost za njegovo pot. Potem vemo, da ga bo 3. novembra 1829 stric Mihael odpeljal nazaj k družini v Becchi. In da bo 5. novembra Janez ob povratku z misijona v Buttiglieri srečal duhovnika Calossa.

Zdi se mi zelo pomembno močno poudariti neverjetno režijo-spremljanje Previdnosti. Janez ji odgovarja tako, da se vanjo svobodno vključi. Vendar so dogodki in osebe, ki si ob pravem času sledijo, snovalci tistega »ponižnega, močnega in krepkega«, nepogrešljivega za poslanstvo, ki medtem v njem vse bolj dozoreva.

Tako se kaže *prvenstvo milosti*, ki velja predvsem za nas, če se damo oblikovati, in tako postane rodovitna za poslanstvo. Do te mere, da ni več nobenih omejitev ali težav, ki bi preprečevale rast k polnosti življenja, ki je svetost, ne glede na okoliščine, tudi tiste najzahtevnejše.

Vse to nas seveda ne odvezuje od tega, da si ne bi z vsemi močmi prizadevali za izboljšanje razmer in premagovanje krivic. Dejansko se bo don Bosko »povezal« z Božjo previdnostjo, ne da bi omejil svoja prizadevanja, srečanja, pripravo pogodb o delu, da bi branil in zaščitil mlade vajence, ki so bili gostje prvega oratorija. Predvsem pa *jim* don Bosko *ne jemlje neba!* Poudarja, kako vedno obstaja »nekaj več«, višji cilj, do katerega ima vsakdo dostop.

Podobno lekcijo je predlagala sv. Mati Terezija iz Kalkute s svojo »nekoristno« predanostjo umirajočim v Kalkuti. Mimogrede, na plakat, ki ga je ročno napisala in obesila v svoji sobi na začetku svojega novega življenja za najrevnejše med revnimi, je črno na belem pritrčila te besede: »Da mihi animas cetera tolle«.

»**In bodite potrpežljivi**«, kar pomeni, da dajmo vsemu čas in pustimo Bogu, da je Bog.

4. SANJE, KI PREBUJAJO SANJE

Dragi člani salezijanske družine, svoje razlage vezila ne morem zaključiti, ne da bi za mlade in za nas izrazil številne sanje, ki jih nosim v svojem srcu. Lahko jih poistovetim z željo po nadaljnji rasti v karizmatični zvestobi; ali pa s hrepenenjem in vedrim izzivanjem ob spremembah, ki so za nas težke, ob odporih, ki lahko zadušijo živi ogenj naše karizme. Ali pa s spodbudami, ki želijo uresničiti iste don Boskove sanje, vendar dvesto let pozneje!

Z vami jih delim v upanju, da bo kdorkoli, ki me bere, kjerkoli v širnem salezijanskem svetu se nahaja, začutil, da je kaj od tega, kar je tu zapisano, namenjeno tudi njemu. Zdi se mi, da so to nekateri konkretni elementi za uresničitev sanj pri devetih:

Don Bosko nam je v svojem življenju pokazal, da samo pristni odnosi spreminjajo in rešujejo. Papež Frančišek nam pravi isto: »Zato ni dovolj imeti strukture, če se v njih ne razvijajo pristni odnosi; prav kakovost teh odnosov evangelizira.«³⁷ Zato izražam željo, da bi vsaka hiša naše salezijanske družine po svetu bila ali postala resnično vzgojni prostor, prostor spoštljivih odnosov, prostor, ki pomaga zdravo rasti. Pri tem lahko in moramo kaj spremeniti, saj so pristni odnosi izvor naše karizme, izvor srečanja z Bartolomejem Garellijem, izvor don Boskove lastne poklicanosti.

Vsaka don Boskova odločitev je bila del večjega načrta: Božjega načrta zanj. Zato za don Boska nobena izbira ni bila površinska ali nepomembna. Njegove sanje niso bile anekdota iz njegovega življenja ali preprost dogodek, ampak poklicni odgovor, izbira, pot, življenjski program,

---

³⁷ ŠKOFOVSKA SINODA, *Mladi, vera in poklicno razločevanje*. Končni dokument. Elledici, Torino, 2018, št. 128.

ki se je oblikoval, ko ga je živel. Zato sanjam, da bi vsak salezijanec, vsak član don Boskove družine po poklicu in odločitvi začutil, da mu je neprijetno, in da bi iz prve roke izkusil bolečino, utrujenost in izčrpanost toliko družin in toliko mladih, ki se vsak dan bojujejo za preživetje ali za malo bolj dostojanstveno življenje. In naj se nihče od nas ne skrči na pasivnega ali ravnodušnega opazovalca bolečine in trpljenja tolikih mladih.

»Prvotne sanje, ustvarjalne sanje Boga, našega Očeta, so pred in spremljajo življenje vseh njegovih otrok«. ³⁸ Naš Bog ima sanje za vsakega od nas, za vsakega od naših mladih, načrt, ki si ga je zamislil, »zasnoval« za nas Bog sam. Skrivnost tako zelene sreče vsakega od nas bo prav v tem, da odkrijemo skladnost in srečanje med temi dvojnimi sanjami: *našimi* in *Božjimi*. Razumeti torej, kakšne so Božje sanje za vsakega od nas, pomeni najprej spoznati, da nam je Gospod podaril življenje, ker nas ljubi, in to onkraj tega, kar smo, vključno z našimi omejitvami. Verjeti moramo, da naš Bog želi v vsakem od nas storiti velike stvari! Vsi smo dragoceni, imamo veliko vrednost, saj bi brez vsakega od nas svetu in Cerkvi nekaj manjkalo. Dejansko bodo obstajali ljudje, ki jih lahko ljubim samo jaz, besede, ki jih lahko rečem samo jaz, trenutki, ki jih lahko delim samo jaz.

Brez sanj ni življenja. Za človeka, za vse nas, sanje pomenijo, da imamo ideal, smisel življenja. Najhujša revščina mladih je, da jim preprečimo sanjarjenje, jim odvzamemo sanje ali jim vsilimo izmišljene sanje. Vsak od nas je sen Boga. Pomembno je odkriti, katere so moje sanje in katere so sanje Boga zame. In poskušati jih moramo razviti, uresničiti, saj je od tega odvisna naša sreča ter sreča naših bratov in sester.

---

³⁸ FRANČIŠEK, *Christus vivit. Postsinodalna apostolska spodbuda mladim in celotnemu Božjemu ljudstvu*, LEV, Vatikan 2019, št. 194.

Spominjamo se, kako je don Bosko jokal od ganjenosti in veselja, ko je 16. maja 1887 ‚videl uresničene‘ sanje, ki so določale njegovo življenje, njegov poklic in poslanstvo.

Bog *delo velike stvari s »preprostimi orodji«* in nam govori na različne načine, tudi v globini našega srca, po čustvih, ki so v nas, po Božji besedi, sprejeti z vero, poglobljeni s potrpežljivostjo, ponotranjeni z ljubeznijo, ki ji sledimo z zaupanjem. Pomagajmo sebi in našim fantom, dekletom in mladim, da bodo znali prisluhniti svojemu srcu, dešifrirati svoje notranje vzgibe, dati glas temu, kar se prebuja v njih in v nas, prepoznati, katera znamenja ali »sanje« razkrivajo Božji glas, katera pa so posledica napačnih odločitev.

»Težave in slabosti mladih nam pomagajo postajati boljši, njihova vprašanja nas izzivajo, njihovi dvomi nas vprašujejo o kakovosti naše vere. Njihove kritike so nam prav tako potrebne, saj neredko po njih slišimo Gospodov glas, ki nas prosi za spreobrnjenje srca in obnovo struktur«. ³⁹ Pristen vzgojitelj zna z inteligenco in potrpežljivostjo odkriti, kaj vsak mlad človek nosi v sebi, in bo kot tak deloval z razumevanjem in naklonjenostjo ter si prizadeval, da bi ga vzljubili. ⁴⁰ Sanjam in si želim, da bi se v vseh salezijanskih hišah po svetu vsak dan srečeval s salezijanci in laiki, ki verjamejo v čudež, ki ga lahko naredita salezijanska vzgoja in evangelizacija.

Živeti človeško pomeni «postati», pomeni uresničevati sebe, pomeni uživati rezultate, ki so posledica potrpežljivih procesov, s katerimi Bog deluje in posega v naše življenje. Kako zelo si želim, da bi bila naša vzgojna strast

---

³⁹ ŠKOFOVSKA SINODA, *Mladina .... n.d.*, št. 116.

⁴⁰ Prim. 23. vrhovni zbor salezijancev, *Vzgoja mladih v veri*, CCS, Madrid, 1990, št. 99.

podobna don Boskovi, ki je »oče salezijanske ljubeznivosti«, da bi fantje in dekleta v vseh naših navzočnostih po svetu lahko srečali ne le usposobljene strokovnjake, temveč resnične vzgojitelje, brate, prijatelje, očete in matere.

Don Bosko, »duhovnik ulice« *ante litteram* [preden je bil izraz skovan, op. prev.], se je dobesedno izčrpal v tej dejavnosti. Salezijanci (in tisti, ki se zgledujejo po don Bosku) so resda ,otroci sanjača o prihodnosti«, vendar o prihodnosti, ki se gradi z zaupanjem v Boga ter z vsakodnevnim poglobljanjem in delom v življenju mladih sredi težav in negotovosti vsakega dne.⁴¹ In prav zato je srečanje z *Gospodom življenja*, ki vsakemu mlademu pomaga odkriti njegove sanje, Božje sanje v vsakem posamezniku, in ga podpira na poti do uresničitve, najdragocenejši dar, ki ga lahko ponudimo mladim. Kako zelo si želim, da bi se to uresničilo v vseh naših hišah.

Medtem ko je don Boskovo srce utripalo vsak trenutek, smo mi, »prepričani, da ima vsak mlad človek v svojem srcu zapisano željo po Bogu, poklicani, da ponudimo priložnosti za srečanje z Jezusom, ki je vir življenja in veselja za vsakega mladega človeka«. ⁴² Don Bosko ni mogel prenesti, da njegovi sinovi in hčere v njegovih hišah fantom, dekletom, mladostnikom in mladim – tudi v svobodi, s katero danes vzgajamo v veri v najrazličnejših okoljih – ne bi ponujali srečanja z Jezusom. Tudi danes smo poklicani, da ga spoznavamo, da odkrivamo, kako očara vsakega človeka, in da mladim iz drugih verstev pomagamo postati dobri verniki iz njihove lastne vere in idealov. Sanjam, da bi to postalo resničnost v vseh salezijanskih hišah po vsem svetu.

---

⁴¹ Prim. F. MOTTO, *n.d.*, 14.

⁴² R. SALA, *Devetletne sanje. Osnutek, zgodovina, merila za branje*, v: »Zapiski o mladinski pastorali« 5 (2020), 21.

»Salezijanska ustanova se mora povsod osredotočiti na najrevnejše in najbolj potrebne mlade v Družbi in pri njih uporabiti tisoč sredstev, ki jih spodbuja ljubezen. Don Bosko je jokal, ko je videl, da toliko mladih odrašča pokvarjenih in nevernih; in želel si je, da bi svojo skrb – bedenje, opominjanje, poučevanje, z eno besedo, prepredčevanje – razširil na vso mladino sveta (...) Zato je pri sprejemanju novih ustanov dajal prednost tistim krajem, kjer je bila mladina pokvarjena zaradi zanemarjanja«. ⁴³ Resnično sanjam, da bi nekoč videl celotno salezijansko družbo z enako predanostjo, kot jo je imel don Bosko do svojih najrevnejših fantov. Sanjam o tem, da bi videl vsakega od svojih sobratov, kako z veseljem daruje svoje življenje v korist najrevnejših. V mnogih primerih se to že dogaja. Sanjam, da bo vsaka naša hiša napolnjena s tistim ‚vonjem po ovcah‘, ki ga danes omenja papež Frančišek za vsakega, ki je poklican v apostolski poklic. To želim tudi vsej naši salezijanski družini: nihče se ne sme počutiti izključenega iz tega klica.

»Janezovo življenje pred duhovniškim posvečenjem je prava mojstrovina itinerarja poklicanosti«. ⁴⁴ Papež Frančišek v govoru mladim o poklicanosti pravi: »Sem poslanstvo na tej zemlji in zato sem na tem svetu. Zato moramo misliti, da je vse pastoralno delo poklicno, vsa formacija poklicna in vsa duhovnost poklicna«. ⁴⁵ Kakor je to vedno počel don Bosko, se mi zdi naša dolžnost, da v vseh naših predlogih pomagamo vsakemu mlademu človeku odkriti, kaj Bog pričakuje od njega, da ima idea-

---

⁴³ F. RINALDI, *Il sac. Filippo Rinaldi ai Cooperatori ed alle Cooperatrici Salesiane. Un'altra data memoranda*, v: BS Anno XLIX, 1 (januar 1925), 6.

⁴⁴ E. VIGANÒ, *Lettere circolari di don Egidio Viganò ai salesiani*, vol. 2, Roma, Direzione Generale Opere Don Bosco, 1996, str. 589.

⁴⁵ FRANČIŠEK, *Christus vivit*, št. 254.

le, zaradi katerih »leta visoko«, da daje najboljše od sebe, da želi živeti življenje kot daritev in darovanje.

Marija blesti kot mati in varuhinja. Ko je zelo mlada prejela angelovo oznanilo, se ni branila postavljati vprašanj. Ko je sprejela in rekla »da«, je postavila vse na kocko in tvegala vse. Ko jo je sestrična potrebovala, je odložila svoje načrte in potrebe ter se nemudoma odpravila na pot. Ko jo je prizadela sinova bolečina, je bila močna ženska, ki ga je podpirala in spremljala do konca. Ona, ki je Mati in Učiteljica, gleda na svet mladih, ki jo iščejo, čeprav je na poti veliko hrupa in teme; govori v tišini in ohranja luč upanja, ki gori.⁴⁶ Resnično sanjam, da bomo v zvestobi don Bosku dosegli, da se bodo naši fantje, dekleta in mladi nič manj kot on zaljubili v to Mater, kajti »Marija je za don Boska vse; in salezijanec, ki hoče pridobiti ustanoviteljevega duha, ga mora v tej pobožnosti posnemati«.⁴⁷

---

⁴⁶ Prim. FRANČIŠEK, *n.d.*, 43–48, 298.

⁴⁷ R. ZIGGIOTTI, *n.d.*, 264.

5. OD SANJ PRI DEVETIH LETIH DO OLTARJA SOLZ

Prišel sem do konca te razlage. Lahko bi še kaj dodal, vendar verjamem, da lahko to, kar sem napisal, doseže srce vsakogar. Že samo to bi bila dobra novica.

Rad bi vas povabil, da si vzamete minuto za življenjske in kontemplativne pred tem besedilom iz Biografskih spominov, ki v nekaj vrsticah opisuje, kaj je don Bosko čutil ob prelivanju debelih solza pred oltarjem Marije Pomočnice v baziliki Srca Jezusovega nekaj dni po njeni posvetitvi.

V tistih trenutkih je don Bosko videl in slišal glasove svoje matere Marjete, opazke svojih bratov in babice, ki so ocenjevali sanje in jih celo postavljali pod vprašaj. Prav tam, v tistem trenutku, dvainšestdeset let pozneje, je vse razumel, kakor je bil Učitelj napovedal.

Ta pripoved me vsakič znova presune, zato vas vabim, da jo ponovno preberete in meditirate o njej. Še enkrat.

»Vsaj petnajstkrat se je med mašo od ganjenosti ustavil in zjokal,« je zapisano v Biografskih spominih. »Don Viglietti, ki mu je pomagal, ga je moral občasno prekiniti, da je mogel nadaljevati.«

Na vprašanje, kaj je povzročilo takšno čustvo, je odgovoril: ‚Pred očmi sem imel prizor, ko sem pri desetih letih sanjal o družbi. Pred seboj sem videl in slišal mamo in brata, ki so me spraševali o sanjah ...‘ Tedaj mu je Marija rekla: ‚Ob svojem času boš vse razumel.‘ Minilo je dvainšestdeset let naporov, žrtev in bojev, ko mu je nenaden preblisk ob gradnji cerkve Presvetega Srca v Rimu razodel krono njegovega poslanstva, kot ga je videl na začetku življenja.«⁴⁸

---

⁴⁸ BiS 18, 222; MB XVIII, 341.

Resnično verjamem, da je Marija Pomočnica tudi danes resnična Mati in Učiteljica za vso našo družino. Prepričan sem, da so preroške besede iz prvih sanj, ki sta jih izrekla Gospod Jezus in Marija, in se še naprej uresničujejo v vseh krajih, kjer se je ukoreninila karizma našega očeta, dar Duha. In prepričan sem, da lahko v vsaki hiši, onkraj našega dela in prizadevanj, velja to, kar je don Bosko povedal o svetišču v Valdoccu:

»Vsaka opeka je milost Marije Pomočnice; ničesar nismo naredili brez njenega neposrednega posredovanja; ona je zgradila svojo hišo, ki je v naših očeh čudovita.«

Ona, Brezmadežna in Pomočnica kristjanov, naj nas še naprej vse vodi za roko. Amen.

Turin-Valdocco, 8. decembra 2023

Ángel kard. Fernández Arttime, S.D.B.

vrhovni predstojnik

KAZALO

1. »Imel sem sanje ...« Zelo posebne sanje **6**
2. Sanje, na katere se sklicujejo
vsi vrhovni predstojniki **10**
3. Preroške sanje: dragocen dragulj
v karizmi don Boskove družine **19**
4. Sanje, ki prebujajo sanje **34**
5. Od sanj pri devetih letih do oltarja solz **40**

Ángel Fernández Artime
Vezilo 2024
SANJE, KI PREBUJAJO SANJE
Srce, ki volkove spreminja v jagnjeta

Naslov izvirnika:

Strenna 2024
IL SOGNO CHE FA SOGNARE
Un cuore che trasforma i lupi in agnelli
© Sede Centrale Salesiana, Roma

Prevod:

Marjan Lamovšek, SDB

Priprava za tisk:

Bos&Graf

Izdajatelj:

© Salezijanski inšpektorat, Ljubljana

Založba:

Salve d.o.o. Ljubljana

Direktor založbe:

Gašper Berčič

Vodja programskega sveta:

mag. Andrej Baligač

Naklada:

100 izvodov

Ljubljana 2024

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

27-789.64-47

FERNÁNDEZ Artime, Ángel, 1960-

Sanje, ki prebujajo sanje : srce, ki volkove spreminja v jagnjeta : vezilo 2024 / Ángel Fernández Artime ; [prevod Marjan Lamovšek]. - Ljubljana : Salve, 2024

Prevod dela: Il sogno che fa sognare

ISBN 978-961-289-203-6

COBISS.SI-ID 183543555

DON BOSKO SLOVENIJA
Vezilo 2024

9 789612 892036

salve